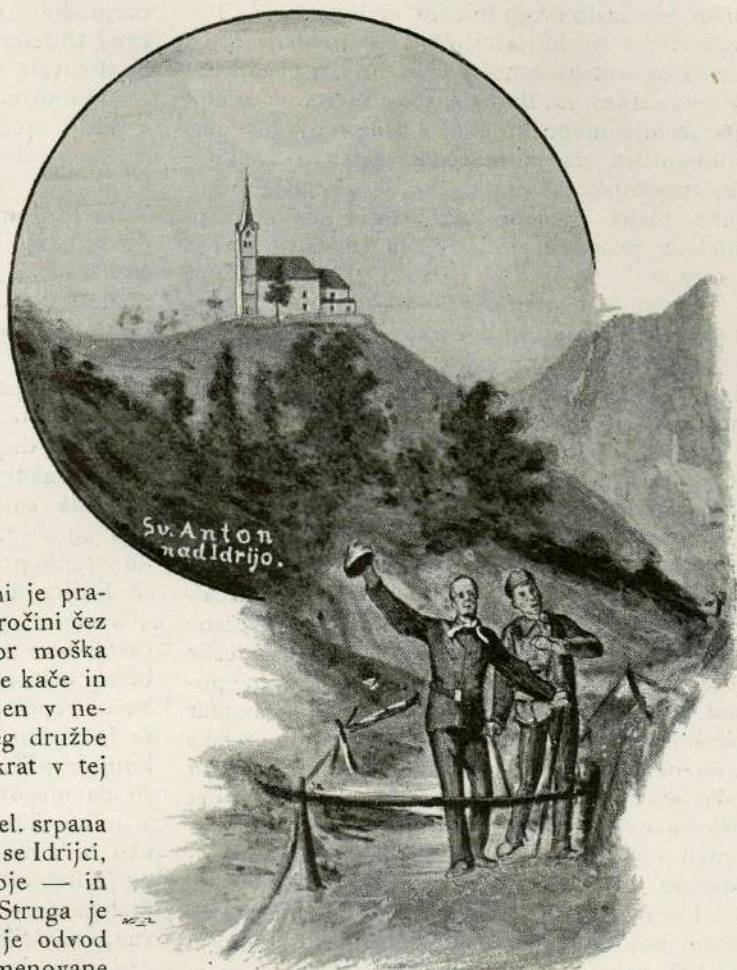

nosti. Ob raznih časih sem že hodil po tej poti, a vselej z nekakim strahom. Strug je tako določno omejen, da stopiš vanj, kakor skozi vrata, in prav tako jasno vidiš, kdaj si izstopil iz njega. Pot ni vedno ravna, ampak se v sredi jako zviša, da je daleč pod teboj reka. Tudi gozd je različno gost; na nekaterih krajih ne raste čisto nič, in semkaj pripeka poletno solnce z vso močjo. Ob takem času te mami vročina in naveličaš se Struga, češ, kako je vendar dolg! Kadar je vroče, takrat prilezejo — tako pravijo — neštevilne kače na dan. Zares je Strug zaradi laznine na slabem glasu, dasi nisem slišal še o nobeni nesreči. Gadje so neki tukaj jako veliki; resnicoljubna oseba mi je pravila, da je videla tukaj ob hudi vročini čez pot lezočega gada, debelega kakor moška roka. To pot nismo videli nobene kače in ne slišali nobenega ptička. Vtopljen v nekdanje spomine sem korakal poleg družbe ves srečen, da sem zopet jedenkrat v tej divni samoti.

Hodili smo ta dan — sredi vel. srpana — že poltretjo uro. Približali smo se Idrijci, zagledali pred seboj malo poslopje — in stopili iz Struga. Tukaj konec Struga je dvojna zanimiva priprava. Jedna je odvod Idrijce v posebno strugo, tako imenovane Rake, po katerih gre voda na razne idrijske velike stroje. Te Rake so skoro pol ure dolge, menda pičel meter globoke in nekaj več široke. Večinoma so obzidane in po vrhu pokrite z deskami. Voda teče po njih zaradi gladke struge jako urno, četudi se znižujejo le malo. Na jednem mestu so speljane mimo skale po velikem lesenem žlebu, po katerem gre pot za pešce. — Druga zanimivost konec Struga je slap Idrijce, ki pada bliz nad deset metrov globoko čez zidan jez v širok tolmun. Ako je reka majhna, ne pada voda čez jez; ako pa dežuje, zlasti, ako prinese „klavža“¹⁾ drva, tedaj je veličastno gledati in poslušati drvenje vodé in hlodov, ki padajo z groznim bobnenjem v vodeno globočino. Tukaj se pravi pri „Kobili“. Ko bi bilo kaj takega na Gorenjskem, imelo bi kmalu slavno ime, a tukaj sameva „Kobila“, kakor

¹⁾ Klavža se imenuje najprej posebna obzidana kotlina, kjer se ob deževju zapre voda Bela, da se je nabere mnogo in da odnese s seboj pripravljeni les. Potem pa imenujejo tudi nabrano vodo samo — klavžo. Kadar odpró jez, pravijo, „da klavža nese“. V Idriji pa so napravljene čez reko velikanske „Grablje“, ki drva ustavljajo.

„Pozdravljena, Idrija!“

bi je ne bilo. Zato pa sem si vzel njeno podobico s sabo in bralcem jo podajem kot spominek s pota.

Pol ure dolga pot ob Rakah proti Idriji je izprehajališče, kakoršnih je malo v kranjskih mestih. Ob strani ti šumlja voda, pod teboj poteka Idrijca, nad teboj se vpenja drevje s košatimi vejami, pot je pa tako lepa in gladka, kakor po naših ljubljanskih dreveridih.

Rekli smo, da je Idrijca iz dveh Belic; nedaleč od „Kobile“ pa dobi od desne tretji dotok iz t. i. Vipavskega ali Divjega jezera. Pod visokimi temnimi skalami prihaja na dan jako močna voda, da bi bila že sama zase mala reka. Najprej obstoji v temnozelenem jezeru, potem se pa izliva v Idrijco. Skrivnostno mirno prihaja izpod gore močni vir, tiho se druži s svojo bistro sestrice. To jezero vam je prirodna posebnost, katere naj ne prezrè noben potnik.

Polagoma smo zapazili ob desnem bregu hiše in mline, potem pa se je mesto razgrnilo in